

Лераме дай-наной!
Лераме берийн жьопаллехь берш!

КОВИД-кризис вуно йоккха киртиг ю вайн юкъяраллина. Къаьстина доккха жьопалла ду вайн школашна хьалха лаьтташ. Венера Дешаран Урхалла тхаьш хиларх терра, тхан 1алашо ю, керла дешаран 2020/21 шо, цхьаьна аг1ор, тоьллачу кепара берийн могошалла а ларйеш, ткъа вукху аг1ор аьтто ма-боллу нормалечу кепара дешаран процесс д1а а хьош, д1адахийта. Цу 1алашонца оха дешаран министраллиций, Вена г1алин куьйгаллиций цхьаьна кооперац а еш, лерина низамаш билгалдаьхна, т1ебог1учу беттанашкахь ишколийн болх 1алашбархьама. И низамаш хенаца хийцадала йиш ю – инфекци хиллачийн терахь лакхадалахь я инфекци яржаран некъийн анализах доьзна (cluster олу цунах), я кхечу бахьанашца. Уьш Австрин урхалло Венехь короница доьзначу хьолана еллачу «светофоран» босна т1етевжина хуьйцуш хир ду.

Х1инца, дешаран шо долалучу муьрехь, нуьцкъаллехь долу низамаш шуна довзийтархьама, ткъа цу кепара шун берийн дешар д1адолор аьтто ма-боллу оптимале хилийтархьама, оха кху йозанехь схьагулдина уггаре а дукхаха дай-наноша деш долчу хаттаршна жьопаш. Шуна, дай-наношна, къаьстина хаа лууш долу х1умнаш а, шу меллаь кхетон долу жьопаш а ду кхузахь гулдина.

Кхин а алсамах информаци шуна карор ю Венерчу дешаран урхаллин сайта т1ехь (www.bildung-wien.gv.at). Цигара информаци сих-сиха карлайоккхуш ю, даима а актуале хилийтархьама.

Сих-сиха деш долу хаттарш

1. Ишколехь сан беран могошаллина кхерам буй?

Австрин дешаран министраллин информацица, 1илманчийн талламаша гайтина, бераш а, кхиазхой а бакхийнарш санна COVID-19 лазар кхеташ белахь а, х1етте а, иза царех наггахьчарний бен ца кхеташ хилар а, кхетча а иза цара доккхачу декъехь атта ловш хилар а. Цул совнаха, царна т1ера кхечарна и вирус наггахь бен д1акхеташ ца хилар а. Вирусца доьзна юккъедаьхначу низамаша ка ма-доллу и цамгар дешархошлахь даржар лахдан 1алашо йолуш ду. Кхолладеллачу хьелашкахь ларбан йиш йолчу кепара дешархой ларбеш ду и низамаш.

<p>2. Муха д1ахьур ду школашкахь дешаран дела-денош ?</p>	<p>Нормалечу хьелашкахь санна д1адолор долуш ду дешар. Х1инца кху сохьтерчу стандартаца массо а урокаш шайн роґ1ехь д1ахьур ю, даима санна. И бохург ду, цхьа а урокаш юкъяра а ца йовлуш, ткъа иштта делкъал т1аьхьа хуьлуш йолу урокаш а, мукъа хенан курсаш а (Freizeitkursen) шайн роґ1ехь д1а а хьош. Шайн регуларечу классашкахь д1ахьур ду дешар – гигиенин низамаш а лардеш.</p>
<p>3. Австрин урхалло 4 бос болу «Светофоран система» юккъяеяьккхина (баьццара, можа, оранж, ц1ен), школашкара спецификалле хьелаш а, кхечу меттигашкарниг санна, билгалдоккхуш йолу. Тхан школана муьлха бос белла муха хаа йиш ю тхан?</p>	<p>Школаша шайн «светофоран» бос шайн интернетерчу сайташна т1ехь гойтуш хир бу. Дикка гучехь яздина хир ду цунах дерг, сайт схьа ма йиллинехь, массеран а б1аьрг кхетар болчу аг1ор. Ткъа йоллучу Венерчу ишколийн «светофоран» бос шуна карор бу дешаран министраллин сайта т1ехь: www.bildung-wien.gv.at</p>
<p>4. Беран жобпаллехь суо хиларх терра, хьалхарчу дешаран дийнахь сайн бер школан г1ишло чохь шен метте кхаччалца д1аадига мегар дуй ас?</p>	<p>Нормалечу хьелашкахь санна школахь дешар д1адоладалийтархьама бакьо ю дай-нанойн, шайн бер школина чу дига. Бакьду, конкретерчу школашкара хьал цигарчу г1ишлонан таронех доьзна хир ду. Еарий дийнахь, 3-чу сентябрехь дуйна, шайн школашкахь хатта аьтто бу шун, цигахь и хьал муха ду аьлла. Я шайн школин сайта т1ехь а карор ю шуна и информаци.</p>
<p>5. Сайн берана туьтам1аьжиг (маска) яла езий ас иза школе доьдуш?</p>	<p>Х1аь, еза. Х1унда аьлча цхьаццайолчу урокийн хьелашкахь туьтам1аьжиг (маска) лелор декхар хила там бу.</p>
<p>6. Ишколан г1ишлонна чохь туьтам1аьжиг (маска) лелон езий сан бери?</p>	<p>Цу школин «светофоран» басах доьзна хир ду иза. Классашкахь «светофоран» ц1ен бос хилчий бен лелон езар яц туьтам1аьжиг (маска).</p>
<p>7. Урокехь туьтам1аьжиг (маска) лелон езий сан бери?</p>	<p>Х1ан-х1а.</p>
<p>8. Роґ1-роґ1ехь уроке бераш чу дитар: Урок йолалуш бераш роґ1-роґ1ехь чудохийтар дуй классашка?</p>	<p>Урокаш йолалучу хенахь совт1ехьа адам ул-уллохь гул ца далийтархьама, и низам юккье даккха там бу. Бакьду, х1ора школан куйьгалло шайгара т1еэца бакьо йолуш сацам бу иза.</p>
<p>9. Кху шарахь школашкахь дай-наношца цхьаьнакхетарш (родительски собранеш) муха д1ахьур ю?</p>	<p>Дай-наношца конференцех а, комиссех а, школийн партнержаца йобьзначу гремех а долчу хеттарех дагдовлархьама уьш школе кхайкха йиш ю. Иза «светофоран» басах</p>

	<p>доъзна хир ду. Цул совнаха, дай-наношка даима а электронан кепехь хаамаш бийр бу.</p>
<p>10. Дай-наношца цхьаьнакхетаран денош хир дуй (Sprechtage)?</p>	<p>Урокел сов, дукхаь адамаш цхьаьна хенахь цхьаьна меттехь школахь гуллуш йолу ситуацеш ца хилийта хьовса деза. Цундела дай-наной хьехархошца телефонехула я дигитале (интернетехула) дагдовлар, дистхилар алсам даккха деза.</p>
<p>11. Школашкахь даздарш д1ахьур дуй?</p>	<p>Юкьарчу хьесапехь – х1аь. Амма школашкахь COVID-19 бахьана долуш даздарш чекхдовллалца гигиенин низамаш лар а деш беш дан йиш хир яц. Хора даздарна шена лерина кхераман (рискан) анализ ян езар ю школан. И анализ Венин дешаран урхаллина йовзуйтур ю.</p>
<p>12. Кху шарахь проектан деношкахь дакъалоцур дуй бераша?</p>	<p>И сацам школанаша дай-наношца дагадовларца бан безар бу. Светофоран басах боъзна хир бу иза.</p>
<p>13. Сайн бер кху шарахь школера урокех мукьадита мегар дуй ас?</p>	<p>Нагахь санна шун бер 1едало билгалйаьккхинчу рискан тобанна юккье доьдуш делахь а, инфекцин терахьаш алсам довлуш хиларна школе дахаро цуьнан психикана ницкъ беш беллахь, я иза рискехь болчу нахаца цхьаьна доьзалехь дехаш делахь, иза школера сацон йиш ю шун. Лоьрера цу хьокъехь тоьшалла даран кехат даккха деза цунна</p>
<p>14. Суо нана хиларх терра коронах кхьоруш ю со. Хьанна делла хила дезаш ду и лоьрера тоьшаллин кехат? Берана я нанна?</p>	<p>Лоьрера тоьшаллин кехат берана делла хила дезаш ду</p>
<p>15. Сан бер уроке доьдуш ца хилахь, ша 1амон езаш йолу урокийн материалаш мичара евр ю цунна?</p>	<p>Цомгуш хилла я цамгарх кхьоруш долу бераш цаьргахь лоьран тоьшалла делахь бехказа ду школе ца дахарна. Амма урокахь шаьш ян еза цара. Конкрете цунах лаьцна барт цара хьехархошца а, школан куьйгаллица а бан беа.</p>
<p>16. Динан (религин) урокахь хьал муха дуй? Хьалха санна хир йолуш юй иза?</p>	<p>Цкъачунна долчу хьолаца динан урокахь хьалха санна д1аяхьа йиш йолуш ю. Масех классашкара я школашкара бераш вовшах а кхеташ д1ахьош йолчу динан урокахь мелла а яккхийчу чьонаш чохь д1аяхьа еза, берашна</p>

Кхеташ ма-хиллара, кхин а шортта хеттарш хир ду шун тхоьга дала. Цундела оха шун тидаме юьлла х1ара масех аш контакт ян йиш йолу меттигаш.

Школица я педагогика доьзначу хаттаршна Венин дешаран урхалло **дешархошна а, хъехархошна а, дай-наношна а лерина кхоьллина корона - хотлайн ю. Хотлайн телефон номер ю: 01-52525/77109** (оршот дийнера п1ераскан дийне кхаччалца 7.30 даьлча дуьйна 15.30 даллалца).

Кхинйолу информаци шуна карор ю кхузахъ:
www.bildung-wien.gv.at (Дешаран урхаллин сайт)
www.bmbwf.gv.at (Дешаран министраллин сайт)

Мехала информаци: Вена г1алано гуьйренан каникулашна кемпш (лагерш) йийр йолуш ю.

Школа йолалуш ю, амма рог1ера каникулаш башха генахъ яц. Октябрь бутт чекхболучу хенахъ дуьххъара гуьйренан каникулийн цхъана к1иранахъ берийн лагерш йийр йолуш ю. Дай-наношна накъосталла дархъама, ткъа берашна хазахетар дархъама аьхка боккхамчу кхиамца тхаьш йина хиллачу берийн лагерех масала а оьцуш, гуьйранна а лагерш йийр ю оха. Конкрете аьлча, берийн Венехъ 30 меттехъ дийнахъ сарралца хан яккха йиш хир ю. Цуьнан мах 50 евро к1иранахъ ду, делкъана юург а юккъехъ йолуш. Ткъа цигахъ вуно самукъане мукъачу денойн программа ю. Регистраци а, массо а цунах лаьцна информаци а шуна карор ю кхузахъ: www.ferieninwien.at.

Оха сатуьйсу, кху информацица шуна а, шун берашна а керла дешаран шо долош тхаьш накъосталла дина хиларе.